

Cautio Judicialis Prælatorvm, Ecclesiasticorum & Regularium

Dript, Laurentius a

Neuhaus, [1684]

Art. 5. Quam potestatem habeant Visitatores, in Capitulo Annali constituti,
in Abbates & Religiosos, Monasteriorum, sibi ad visitandum
concreditorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63260](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63260)

ARTICVLVS VI.

Quam potestatem habeant Visitatores, in Capitulo Annali constituti, in Abbatibus & Religiosos, Monasteriorum sibi ad visitandum concreditorum.

NUllum esse efficacius remedium sanam orthodoxamq; doctrinam expulsis hæresibus inducendi, bonos mores tuendi, pravos corrigendi, Religionem pacem & concordiam omnemque virtutes stabiliendi, disciplinam Ecclesiasticam & Regularem conservandi, & ubi collapsa est, reparandi, quam crebras Archiepiscoporum, Episcoporum & Prælatorum Regularium, sibi subjectarum respectivè Archidiecensium, Diocesum & Monasteriorum visitationes, optimè noverunt summi Pontifices, omniaq; Concilia Generalia,

lia, & ea propter Concilium Generale
 Lateranense. *Cap. in singulis & Cap. Ea
 que, de stat. Monach.* tam serio eandem
 Superioribus & Rectoribus inculcat.
 Cui insistentes novissimum & omnibus
 modis absolutissimum Concilium
 Tridentinum, quantum ad Regulares
 de quibus in præfenti specialiter agi-
 tur *Sess. 25. cap. mandat.* ut *Monasteria
 omnia que Generalibus Capitulis aut Epi-
 scopis non subsunt, nec suos habent Ordi-
 narios Regulares Visitatores, sed sub im-
 mediata sedis Apostolicæ protectione, ac di-
 rectione regi consueverunt, teneantur in-
 fra annum à fine presentis Concilij, & de-
 inde quolibet triennio, sese in Congrega-
 tiones redigere, juxta formam constitutio-
 nis Innocentij III. in Concilio Generali:
 que incipit. In singulis &c.* *Ipsis autem
 Congregationibus constitutis, illarum Ge-
 neralia capita, & ab illis electi Præsides vel
 Visitatores, eandem habeant auctoritatem*

G *et* in

in sua Congregationis Monasteria, ac Regularis in eis commorantes, quam alij Praesides, ac Visitatores in caeteris habent ordinibus, teneanturq; sua Congregationis Monasteria frequenter visitare, & illorum reformationi incumbere, & observare quae in SS. Canonibus & in hoc sacro Concilio decreta sunt. Officium autem & potestas Visitorum, in Generali triennali vel annali Capitulo Ordinatorum magna est, & major quam Praesidis etiam principalis in & extra Capitulum. Ipsi enim ut Delegati Sedis Apostolicae Gloss. ad cap. in singulis. ibi. vice nostra: potestatem habent, non solum Monachorum, sed etiam Monialium Monasteria, vice Sedis Apostolicae secundum formam sibi praefixam visitandi, corrigendi, & reformandi, quae correctionis & reformationis officio viderint indigere, ita quod si Rectorem loci cognoverint ab administratione penitus amovendum, denuncient Episcopo proprio,

ut illum amovere procuret. Quod si non fecerit, Visitatores hoc referant ad Apostolica Sedis examen. Et cap. immediate sequenti Ea quæ de stat. Mon. Porro, ait, cum Visitatores, secundum statutum Generalis Concilij, ordinati à Generali Abbatum Capitulo processerint ad Visitationis officium exequendum, de statu Monasteriorum & Observantijs Regularibus diligenter inquireant, & tam in Spiritualibus, quam in temporalibus corrigant & reforment, quæ viderint corrigenda, ita tamen, quod Monachos delinquentes per Abbatem loci corrigi faciant, eisq; injungi pœnitentiam salutarem, juxta beati Benedicti Regulam & Apostolica instituta, non secundum morem prave consuetudinis, quæ quasi pro lege in quibusdam Ecclesijs inolevit. Ipsi etiam Visitatores, Monachos quos contumaces invenerint & rebelles, juxta modum culpa, vice nostra, regulari censura percellant, absque personarum delectu, non parcendo re-

bellibus, ob suam pertinaciam, vel potentiam amicorum, quin ovem morbidam eiciant ab ovili, ne inficiat oves sanas. Si vero Abbates in corrigendis juxta Visitatorum mandatum & regularia instituta se ipsis, seu Monachis inventi fuerint negligentes, proclamantur & corripiantur, & ita puniantur publice in Capitulo Generali, quod pœna ipsorum sit alijs in exemplum. Quod si Abbas non exemptus, fuerit à Visitatoribus nimis negligens, & remissus inventus, id loci Diœcesano denuncient sine mora, & per illum detur ei fidelis & providus Coadjutor usq̃ ad Capitulum Generale. Si autem dilapidator inventus fuerit, aut alias merito amovendus, per Diœcesanum postquam sibi à Visitatoribus denunciatum fuerit amoveatur, absq̃ judiciorum strepitu à Regimine Abbatia, ac Monasterio provideatur, interim Administrator idoneus, qui temporalium curam gerat, donec ipsi Monasterio fuerit de Abbate provisum.

visum. Quod si forsam Episcopus hoc ad implere noluerit, aut neglexerit, Visitatores vel Præsidentes Capitulo Generali, defectum Episcopi Apostolica Sedi non differant intimare. Hæc eadem circa exemptos Abbates fieri præcipimus, per Visitatores & Præsidentes Capitulo Generali: depositione ipsorum Sedi Apostolica reservata, ita ut Abbatem qui amovendus videbitur interim per Visitatores vel in Capitulo Præsidentes ab administratione suspensio, Administrator idoneus Monasterio deputetur. Illorum autem excessus & alia, quæ visa fuerint intimanda Capitulo, Præsidentes nobis denuncient, per fideles nuncios & prudentes, quibus de communi contributione Abbatum juxta cujuslibet facultates, sufficienter ministrentur expensæ. Sequentes autem Visitatores perquirant priorum Visitorum vestigia diligenter, & eorum negligentias & excessus referant sequenti Capitulo Generali, ut juxta culpam

eam pœnam portent. Idem etiam de Abbatibus Presidentibus Generali Capitulo precipimus observari.

Ecce accuratam & plenariam Officij & dignitatis Visitatorum descriptionem, ex qua pleraquè superius dicta confirmantur, patetquè officium Visitatorum consistere in sequentibus.

Primo ut à solo & in solo Capitulo & non extra illud nominentur & constituentur ibi *ordinentur etiam.*

Secundo. Quod sint Delegati sedis Apostolicæ, ibi *vice nostra studeant visitare.*

Tertio. Quod si ex scrutinio visitationis, in illaq; depositis, & probatis, viderint & iudicaverint Rectorem loci, ab officio & administratione pœnitus removendum esse, non ipsi potestatem habeant amovendi, sed id ipsū Episcopo proprio nunciare debeant, ut is illum amovere procuret, ibi, *ita quod si Rectorum:*

ctorem : cum, hac tamen differentia, quod si Abbas non sit exemptus, talis denunciatio fieri debeat Episcopo, ut is vel det Coadjutorem usq; ad generale Capitulum, vel si dilapidator fuerit, posito ad tempus administratore eum amoveat: ibi. *Quod si Abbas non exemptus.* Sin autem Abbas fuerit exemptus, ejusdem excessus debeant vel à Visitatoribus, vel Præsidentibus Capitulo Sedi Apostolicæ denunciari, cum solus summus Pontifex sit Episcopus & Ordinarius exemptorū & illorum depositio, amotio, vel ab officio suspensio, sit Sedi Apostolicæ reservata: ibi. *Hæc eadem circa exemptos.*

Quarto. Obligantur Visitatores si facta à se denunciatione, Episcopus amotionem dilapidatoris vel nimium remissi & negligentis procurare noluerit, id ipsum Sedi Apostolicæ denunciare, ibi. *Quod si non fecerit. Licet c. ea*

qua. sub disjunctione talem denuncia-
tionem, vel Visitatoribus vel Præsi-
dentibus Capitulo liberam relinquat
ibi. *Quod si forsan Episcopus.*

Quinto. Potestas Visitatorum in
locis à se visitandis illimitata est, ex-
tenditq; se tam ad temporalia, quam
spiritualia. ibi, *Et tam in Spiritualibus.*

Sexto. Non habent tamen pote-
statem in delinquentes Monachos, ut
illos corrigere & punire possint, hæc
enim spectat *ad Abbatem loci*, tanquam
suorum Monachorum ordinarium, ut
supradictum est. ibi. *Ita tamen, quod de-
linquentes Monachos: nisi fortè Mona-
chi contumaces & rebelles fuerint, ita
ut proprius Abbas eos corrigere non
possit, in illo enim eventu accipiunt
potestatem, eos regulari censura per-
cellendi, idq; sinè personarum accep-
tione non attenta amicorum potentia,
servata nihilominus proportione inter-
cul-*

culpam & pœnam. ibi. *Ipsi etiam Visitatores. Rom. Haij Astrinext. quest. 7. num. 35. pag. 302.*

Septimo. Debent Visitatores se dirigere secundum Apostolica instituta, non secundum normam pravæ consuetudinis, quin potiùs pravas consuetudines abrogare debent. Ibi. *Non secundum normam &c.*

Octavo. Obligantur Visitatores, suorum Antecessorum vestigijs insistere, quæ bene ordinata executioni mandare, & ut executi in vigore persistant allaborare, nec non eorum negligentias, si quas in processu visitationis repererint, Capitulo Generali pro correctione denunciare. Ibi! *sequentes autem.* Præ omnibus autem accuratissimè attendere ne quid contra SS. Canones, & SS. Concilium Tridentinum statuatur.

Nono. Quod Abbatis negligentia

G 5

in

in corrigendo se ipso, & Monachis suis, primo loco puniri debeat à Capitulo, adeoq; non à Præsidente nec à Visitatoribus. *ibi, proclametur & corripiantur.* Negligentia verò Præsidentium Capitulo, & non supplementum Abbatis defectum ab Ordinario suppleri debet. *Hay Astri in ext. quest 7. num. 35. §. concluditur 2.*

Controvertitur autem an deputati à Capitulo Generali, vel Provinciali Visitatores, habeant potestatem & jurisdictionem Ordinariam, vel delegatam. Et licet quidam putent, talem jurisdictionem esse Ordinariam, cum ordinaria jurisdictio illa sit, quæ à Canone lege consuetudine vel electione originem habet, & Visitorum jurisdictio sit à Canone, & Concilio Generali Lateranensi *cap. in singulis*; quia tamè non est perpetua, sed tantum durans ad tempus Visitationis, illaq; finita ex-

spi.

spirans; ea propter dicendum est, talem jurisdictionem esse delegatam, illudque indicant verba, *vice nostra*, ad quæ *Glossa* asserit Visitatorem esse *delegatum summi Pontificis*, ita, *Tambur. in prax. crim. Abbat. quest. 1. num. 12. Card. Tusch. tom. 7. concl. 216. num. 12. ibi, Delegatam inquit, jurisdictionem habent Visitatores, etiamsi sint delegati vel subrogati loco habentis ordinariam jurisdictionem ad visitandum, ideo non possunt visitare nisi semel. Fider. de sen. cons. 145. in princ. verb. non est solutum dubium.*

Alia difficultas est, an Episcopi & Ordinarij possint non obstantibus Visitationibus à Visitoribus, in Capitulo Triennali vel Generali servatis, etiã ipsi Monasteria visitata vel visitanda auctoritate Ordinaria vel præventivè vel ex consequenti visitare. Et hujus difficultatis occasionem tribuit textus in cap. in singulis præcipiens, ut *Diœcesis*

ni Episcopi Monasteria sibi subjecta ita studeant reformare, ut cum ad ea, prædicti Visitatores accesserint, plus in illis inveniunt, quod commedatione, quam quod correctione sit dignum. Ex quo apparet, mentem Concilij Generalis esse, ut Episcopi Ordinum Visitatores, in visitandis Monasterijs prævenire debeant, & sic illa reformare, ut illi nõ habeant quod reforment, sed laudent. Et respondendum quod talia verba sint Monitoria potius quam obligatoria, Ordinariorũ, ac forte ante dicti Concilij Generalis constitutionem, sic fuisse in praxi servatum; sed Patres in dicto Concilio congregati, longa experientia edocti, compertum habebant, plus utilitatis tam in spiritualibus, quam in temporalibus, in Monasterijs sperari & expectari posse, si posthac Visitationis munus, ab ipsis Abbatibus diuturna praxi in Monachorum Regimine edoctis &

ver;

versatis obiretur, cum ea de causa talis constitutio emanarit. Optabantq; dicti Patres ut Ordinarij ante Adventum, primorum ex vi hujus constitutionis Visitatorum, ita omnia reformarent, ut omnia in visitatione prima bene ordinata invenirentur. Et hanc eorum mentem fuisse constat ex consequentibus, ubi Visitatoribus in Generali Capitulo deputatis demandatur, ut si videant *Rectorem loci ab officio amovendum, id denuncient Episcopo, ut illum amovere procuret*: adeoq; eosdem præviè visitasse necessario supponunt. Quare deinceps semper ordinis Visitatoribus exercitium visitandi relictum est, jure habituali apud Ordinarios remanente, vigore cujus si Ordinarij Visitatores, suo officio non satisfaciant, & talem negligentiam ab Ordinarijs moniti, infra sex Menses non emendent, ij visitare & corrigere possent, nullo privilegio

appellatione vel exemptione obstantem, quod tamen non poterunt, quamdiu ordinarij Visitatores Regulares commissum sibi visitationis munus diligenter obeunt & corrigunt corrigenda, & reformant reformanda, juxta SS. Canonum dispositionem, ita *Casspar Denichius Ioan. Bapt. Vivian. Barbosa & alij à Rom. Hay quest. 7. num. 35. citati.*

ARTICVLVS. VI.

Capitulum Triennale, Annale, vel etiam Generale, qualem potestatem tam in Abbates, quam Monachos habeat & que statueret possit.

AD reparationem status religiosi, longitudine temporum, ex naturæ humanæ inconstantia, & ad malum proclivitate, Religiosorumq; imperfectione à primo suo fervore paulatim dilabentis, Summi Pontifices in Concilijs